

EN AQUESTA MATEIXA ZONA TAMBÉ S'HAN TROBAT RESTES DE CERÀMIQUES IBÈRIQUES I A CA NOLLER DE LA MUNTANYA

L'ANY 218 AC, DURANT LA SEGONA GUERRA PÚNICA, QUE VA ENFRONTAR CARTAGINESOS I ROMANS, AQUESTS ÚLTIMS VAN DESEMBARCAR A EMPÚRIES. D'AQUESTA MANERA VA COMENÇAR LA ROMANITZACIÓ DEL TERRITORI.

TAMBÉ VAN EXPLOTAR UNA PEDRERA SITUADA A CAN RAIMONDET, A LA RIERUSSA, JUST AL LÍMIT DEL TERME DE SANT LLORENÇ D'HORTONS

AMB EL TEMPS, L'IMPERI ROMÀ ES VA ANAR CONVERTINT EN UN CAOS. AIXÒ VA SER APROFITAT PER TRIBUS DE BÀRBARS QUE, DESPRÉS DE DIVERSES INVASIONS, VAN POSAR FI A L'IMPERI L'ANY 476

AMB LA CAIGUDA DE L'IMPERI ROMÀ, AQUESTES TERRES VAN PASSAR A MANS DELS VISIGOTS, FINS QUE L'ANY 711, ELS MUSULMANS VAN OCUPAR LA PENÍNSULA

DE L'ESTADA DELS ÀRABS I CONCRETAMENT, DE LA TRIBU DELS BEREBER DELS BANU GELUDASSEN PROVÉ EL NOM DE GELUDA

ELS MUSULMANS, AMB EL SEU AFANY EXPANSIONISTA, VAN ARRIBAR FINS A LA FRONTERA DELS FRANCES

ELS FRANCES VAN RECONQUERIR PART DEL TERRITORI QUE HAVIEN OCUPAT ELS MUSULMANS I VAN CREAR, DESPRÉS DE LA CONQUESTA DE BARCELONA L'ANY 801, LA MARCA HISPÀNICA

LA MARCA HISPÀNICA ÉS UN TERRITORI QUE SERVEIX DE FRONTERA I DEFENSA DELS NOSTRE IMPERI

EL ESCOLTA, PUC SORTIR DEL FORAT? ÉS QUE ÉS UNA MCA ESTRET

L'ANY 895, LA COMTESSA RIQUILDA I EL COMTE DE BARCELONA, SUNYER I, VAN DONAR A SANTA CECÍLIA DE MONTSERRAT DIVERSES TERRES I L'ESGLÉSIA DE SANT LLORENÇ AMB CEMENTIRI I SAGRERA

GUAT! ABAT CÉSARI, QUIN REGALET QUE LI FEM

AMB AIXÒ, ENS GUANYEM UNA MCA EL CEL O?

EN EL DOCUMENT DE LA DONACIÓ SURT ESCRIT PER PRIMER COP EL NOM DE GELUDA...

... I ES CITA EL PRIMER MOLÍ PROP DEL RIU ANOIA

AL LLARG D'AQUEST SEGLE X ES VAN PRODUIR UN MUNT DE DONACIONS DE TERRES DE CULTIU, VÍNNES, MOLINS, ETC. I ÉS QUE EN EL TERRITORI DEL CASTELL HI HAVIA UNA POBLACIÓ ESTABLE DEDICADA A L'AGRICULTURA

UNA D'AQUESTES DONACIONS VA SER LA DE L'ALOU DE SORBA, QUE EL MONJO GELDEMIR VA DONAR AL MONESTIR DE SANTA CECÍLIA

GUATI QUIN REGALET, ABAT

VEIG QUE VOSTÈ TAMBÉ ES VOL GUANYAR UN TROS DE CEL

EL EL EL UN ALOU?

QUÈ ÉS UN ALOU?

UN ALOU ERA UNA EXTENSIÓ DE TERRA SOBRE LA QUAL EL CAMPEROL TENIA EL DOMINI ABSOLUT, ÉS A DIR, QUE NO HAVIA DE PAGAR RENDES NI SERVEIS A CAP SENYOR

L'ALOU DE SORBA VA SER MOTIU D'UN PLET ENTRE EL MONESTIR I UMBERT, SENYOR DE GELUDA

FARE UNA AMPLIACIÓ DEL CASTELL

AH SÍ UMBERT?

I COM?

DONCS OBLIGANT ELS HABITANTS DE L'ALOU DE SORBA QUE HI TREBALLIN TOTA LA SETMANA... QUE PER AIXÒ SÓC EL SENYOR

ELS HABITANTS DE L'ALOU VAN ANAR A PROTESTAR AL MONESTIR DE SANTA CECÍLIA

ESCOLTI ABAT, QUE EL SENYOR UMBERT ENS VOL FER TREBALLAR COM A RUCS TOTA LA SETMANA

I NOSALTRES NO DEPENEM D'ELL SINÓ DE VOSTÈ

EL RESULTAT DEL PLET VA SER UN ACORD ENTRE UMBERT I EL MONESTIR SEGONS EL QUAL ELS HABITANTS DE L'ALOU NOMÉS TREBALLARIEN UN COP A LA SETMANA EN L'OBRA DEL CASTELL

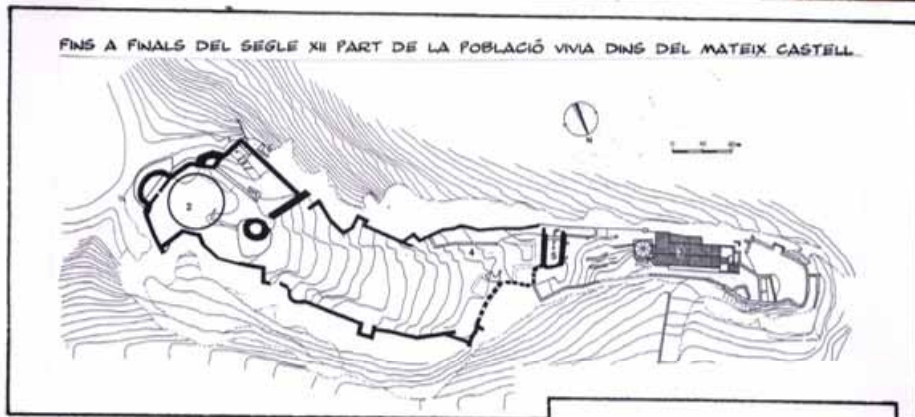
SIGUI COM SIGUI, SEMPRE ACABEM TREBALLANT ELS MATEIXOS

LES OBRES VAN SER UNA CONSTANT EN EL CASTELL, AIXÍ AL LLARG DELS SEGLES XI I XII ES VA AMPLIAR EL PERÍMETRE, ES VAN CONSTRUIR NOUS MURS I ES VA AUGMENTAR L'ALÇADA DELS JA EXISTENTS

TANTA FEINA, VOLS DIR QUE SERVIRÀ D'ALGUNA COSA?

LA VITALITAT QUE HI HAVIA EN EL TERME VA ACONSEGUIR QUE GUILLEM II DE CERVELLÓ, SENYOR DE GELDA, ESTABLÉS L'ANY 1267 UNA FERRERIA, EDIFICI QUE AVUI ENCARA EXISTEIX

DURANT LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIII I PRINCIPÍ DEL SEGLE XIV, EL CASTELL DE GELDA VA PASSAR PER DIVERSES MANS, AL TEMPS QUE VA ANAR PERDENT LA SEVA FUNCIÓ DEFENSIVA

EL 1367, EL BANQUER BARCELONÍ BERENGUER BERTRAN VA ADQUIRIR EL CASTELL AL VESCOMTE DE NARBONA

I TANT... ABANDONO LA BANCA ESTIC CANSAT DE TREBALLAR

ÒNDIA, BERENGUER, EL CASTELL ESTÀ UNA MICA MALMÉS, O?

AIXÍ PER LA CARA?

...ARA COM QUE SÓC EL SENYOR DE GELDA FARÉ QUE EL POBLE TREBALLI EN LA RECONSTRUCCIÓ

AIXÍ PER LA CARA!

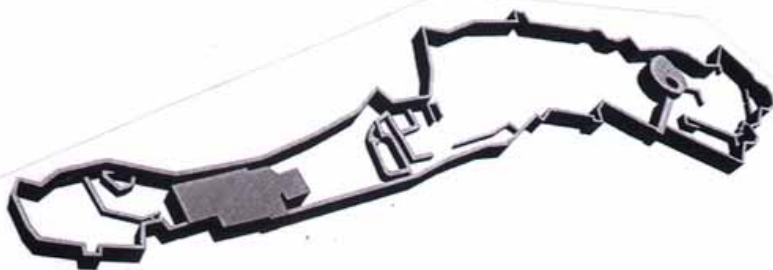
AQUESTA DECISIÓ VA DONAR LLOC A UN NOU PLET, AQUEST COP ENTRE BERENGUER BERTRAN I ELS HABITANTS DE GELDA

A VEURE SENYOR BERTRAN, NO ENS POSEM NERVIOSOS I ARREBEM A UN ACORD...

...VOSTÈ PAGA ELS MATERIALS I MENTÉ LA GENT QUE TREBALLA I NOSALTRES POSEM LES MANS I LES BASTES PER FER EL TRANSPORT DE MATERIAL

EN EL SÈGLE XV ELS DESCENDENTS DE BERENGUER BERTRAN VAN CONTINUAR LES OBRES FINS ACONSEGUIR ARRIBAR AL PUNT DE MÀXIM ESPLÈNDOR DEL CASTELL

UN D'AQUESTS DESCENDENTS VA SER FRANCESC BERTRAN QUE FOU CAVALLEER REIAL DE PERE IV DE PORTUGAL "EL CONESTABLE", REI DELS CATALANS

POCA BROMA AMB MI QUE PER SENYOR NO TENIU A UN QUALSEVOL...

EL REI PERE IV, EN EL TRANSCURS DE LA GUERRA QUE VA MANTENIR DEL 1462 AL 1472 CONTRA JOAN II VA RESIDIR EN EL CASTELL DE GELUDA DEL 6 AL 28 DE GENER DE 1465

FRANCEEEEEESCII UNA MICA MÉS DE VI

BRRRRRI EL QUE S'HA DE PASSAR PER FER MÉRITS

SÍ MAJESTAT...

AQUELL 1465, PER TAL D'ASSEGURAR L'ABASTAMENT DEL CASTELL PER MANTENIR LA GENT D'ARMES, ES VAN DICTAR DIVERSES ORDRES REIALS QUE OBLIGAVEN ELS CAMPEROLS A PORTAR CÀRREGUES DE FARINA

AQUESTA GUERRA ENS ESTÀ ESCURANT LES BUTXAQUES

POC DESPRÉS, EL MÉS D'AGOST D'AQUELL MATEIX ANY, ES VA DICTAR UNA NOVA ORDRE REIAL QUE OBLIGAVA ELS PAGÈSOS A PORTAR AL CASTELL TOT EL QUE TINGUessin AL REBOT

I SI ENS HI NE-GUEM?

DONCS HO CONFISCAREM TOT I A MÉS, US CREMAREM LA CASA

AL LLARG DEL SÈGLE XVI, I MALGRAT LA REALITZACIÓ D'ALGUNES OBRES COM ARA UNES REFORMES A L'ESGLÉSIA DE SANT PERE, EL CASTELL VA ANAR PERDENT PRO-TAGONISME

EL 1530 VAN CONSTRUIR EL CAMPANAR

... I ARA, EL 1595, ESTEM FENT LES DUES CAPELLES, UNA A SANT ROC I L'ALTRA AL SANT CRIST

EN LA SEGONA MEITAT D'AQUEST SÈGLE XVI ES VA CONSTRUIR LA CASA DEL SENYOR, PROP DE LA CAPELLA DE SANT MIGUEL, AIXÒ VA SIGNIFICAR EL TRASLLAT DE LES POQUES FUNCIONS DEL CASTELL A UN LLOC MÉS CÈNTRIC I PROPER AL NUCLI DE POBLACIÓ

AQUÍ SERÀ EL LLOC DE RESIDÈNCIA I CENTRE DE LA BARONIA... AIXÍ EL SENYOR QUAN VINGUI DE BARCELONA NO HAURÀ D'ESTAR INCÒMODE AL CASTELL

AH!

AL LLARG D'AQUESTS ANYS ES VA PRODUIR UNA FORTA EMPENTA DEMOGRÀFICA

QUAN MÉS SEREM, MÉS RIUREM

MALGRAT TOT, ELS FRANCÉSOS VAN CONTINUAR FENT INCURSIONS AL PRINCIPAT, PER AIXÒ EL VIRREI VA DEMANAR A GELIDA QUE FORMÉS UN SOMETENT PER TREURE ELS FRANCÉSOS DE BARCELONA

DIU EL VIRREI QUE
HEM DE FER TRES
GRUPS DE 22
HOMES QUE ENS
ANIREM TORNANT
CADA SETMANA

GENIAL, EL QUE
ENS FALTAVA!

A PRINCIP DEL SEGLE XVIII VA ESCLATAR LA GUERRA DE SUCESSIÓ. DURANT AQUEST CONFLICTE, BARCELONA VA DEMANAR AL VIRREI QUE EMBARGUÉS EL GLAÇ DELS POUS DE GELIDA I MARTORELL PER ABASTIR TOTA LA CIUTAT

SENYOR VIRREI, L'ENEMIG ENS
HA PRES NOU CARRETES
QUE PORTAVEN LA PROVISIÓ
DE GLAÇ A LA CIUTAT...

...AIXÍ QUE PERQUÈ BARCELONA NO
ES QUEDI SENSE GLAÇ, DEMANEM
QUE EMBARGUI LA PRODUCCIÓ DELS
POUS DE GELIDA I MARTORELL

UN D'AQUESTS POUS ESTAVA
SITUAT PROP DE CAN PASQUAL
ALLÀ ENCARA HI HA UNA VINYA
QUE S'ANOMENA "LA VINYA DEL
POU DE GLAÇ"

L'ANY 1714, GAREBÉ AL FINAL DE LA GUERRA, LES
PARTS PRINCIPALS DEL CASTELL VAN SER
DESTRUÏDES, INCLOSA LA TORRE DEL HOMENATGE

I QUE FAREM
ARA?

DONCS
APROFITAR
LES
PEDRES

EL PROCÉS D'ABAN-
DONAMENT VA
AFAVORIR QUE LES
RUNES DEL CASTELL
ES CONVERTISSIN
EN EL PRINCIPAL
PROVEÏDOR DE
PEDRES PER A LA
CONSTRUCCIÓ DE
LA MAJOR PART
DE LES CASES
DE LA RODALIA

ON
VAST?

AL CASTELL A AGAFAR
UNES QUANTES PEDRES
QUE VULL FER UNA
AMPLIACIÓ A CASA
MEVA

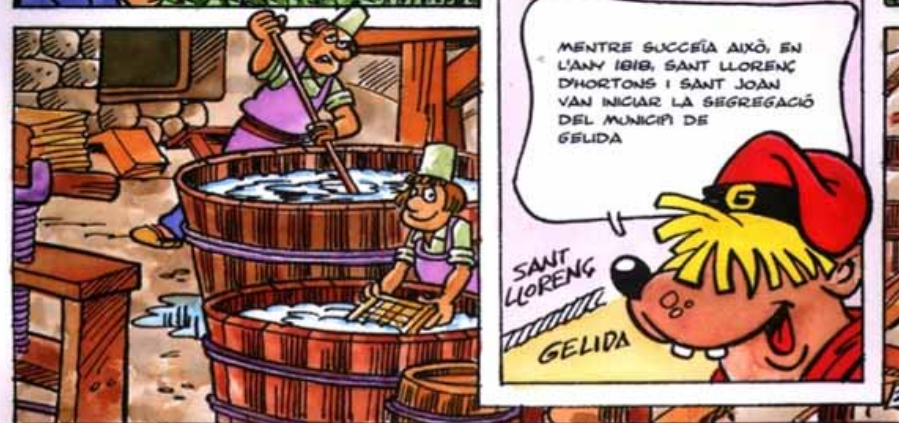
CAP A FINALS DEL
SEGLE, L'ANY 1782, EL
LIBRETER I IMPRESSOR BARCELONÈ
CARLES GIBERT I TUTÓ VA BASTIR
EL MOLÍ VELL, A LES TERRES DE
CAN VALLS

APROFITAREM L'AIGUA
DEL RIU COM A
FORÇA MOTRIU PER
FER PAPER

AH!

EL MOLÍ VELL VA SER ARRENDAT EL 1829, PER JOSEP GUARRO I CALVET

AL LLARG D'AQUEST SÈGLE XIX, ES VAN CREAR ENTITATS BENÈFIQUES COM EL CENTRE MUTUAL SANTA LLÚCIA (VERS EL 1855), L'ENTITAT BENÈFICA SANT CAMIL DE LEL·LIS (VERS EL 1858) O LA MARE DE DÉU DE LA SALUT (VERS EL 1865)

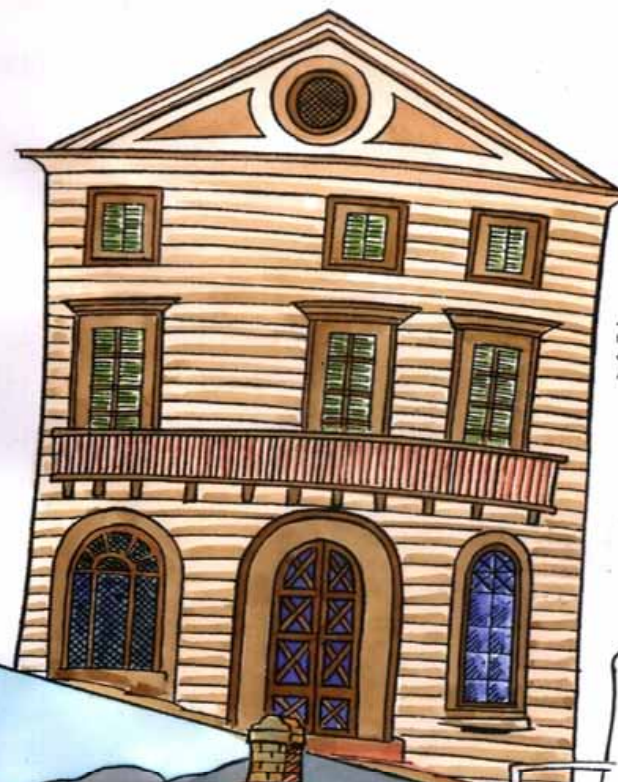
LA GERMANDAT DE BENEFICÈNCIA DE SANTA LLÚCIA VA INSTAURAR, A MEITAT D'AQUEST SÈGLE XIX, LA TRADICIÓ DE REPARTIR ESCUDELLA PER LA DIADA DE SANTA LLÚCIA

LA NOSTRA INTENCIÓ ÉS SOCORRER EL POBRES UN COP A L'ANY

SOM ENTITATS QUE ENS DEDIQUEM A AJUDAR LA GENT QUAN ESTÀ MALALTA

LA TRADICIÓ S'HA MANTINGUT FINS AVUI EN DIA, CONVERTINT-SE EN UNA FESTA LÚDICA ON VE GENT D'ALTRES LLOCS

A PART DE LES ENTITATS BENÈFIQUES, GEUDA, IGUAL QUE ALTRES POBLES DE CATALUNYA, VA VIURE UN MOVIMENT ASSOCIATIU IMPORTANT QUE ES VA TRADUIR EN LA CREACIÓ DE DIVERSES ENTITATS COM:

...EL CENTRE CULTURAL I RECREATIU (ACTUAL CENTRE CULTURAL MUNICIPAL) L'ANY 1877

...LA SALA CAL PEPUS, VINCULADA A LA PARRÒQUIA, VERS EL 1880 I QUE POSTERIORMENT,

FRUIT D'AQUESTA EXPANSIÓ ES VAN FER DIVERSES OBRES AL POBLE, COM LA CONSTRUCCIÓ DE LA NOVA ESGLÉSIA PARROQUIAL L'ANY 1871

AQUESTA ESGLÉSIA
SUBSTITUEIX LA
DEL CASTELL

MIRA MENYS
ESFORÇ
PER ANAR
A MISSA

TAMBÉ ES VA CONSTRUIR, EL 1879,
L'EDIFICI DE L'AJUNTAMENT I LES
ESCOLES...

CASUM TOTI ARA QUE
HAN FET LES ESCOLES,
JA NO TINC EXCUSA
PER NO ANAR AL
"COLE"

POSTERIORMENT, L'ANY 1882, ES VAN CONSTRUIR LA RECTORIA I EL CEMENTIRI NOU

JA TENIM
NOU
CEMENTIRI

DONCS QUE
MESPERI MOLTS
ANYS

VERS EL 1889, LA PLAGA DE FIL·LOXERA VA ENTRAR AL PENEDES MATANT ELS CEPS I
PROVOCAANT UN GRAN DESASTRE ECONÒMIC

LA DEVASTACIÓ VA DURAR POC TEMPS, JA QUE L'EMPRESARI D'ORIGEN GELUDENC
AFINCAT A VILAFRANCA DEL PENEDES, JAUME SABATER I HERMS VA IMPORTAR
MILERS D'ESTAQUETES DE CEPS AMERICANS IMMUNES A LA FIL·LOXERA, QUE
VA VENDRE ALS PAGESOS PERQUÈ TORNESSIN A REPLANTAR

EM SEMBLA
QUE ENCARA
FARÉ LA
PRIMERA PELA
AMB AQUEST
NEGOCI

EL 1890, UN ANY DESPRÉS DE LA PLAGA, ES VA BASTIR EL CONVENT I EL COL·LEGI DE MONGES FRANCISCANES

PRIMER FOU UN COL·LEGI DE NENES I ANYS DESPRÉS TAMBÉ PER A NENS

UN ALTRE COL·LEGI?

AQUEST ÉS PER A NENES

AH!

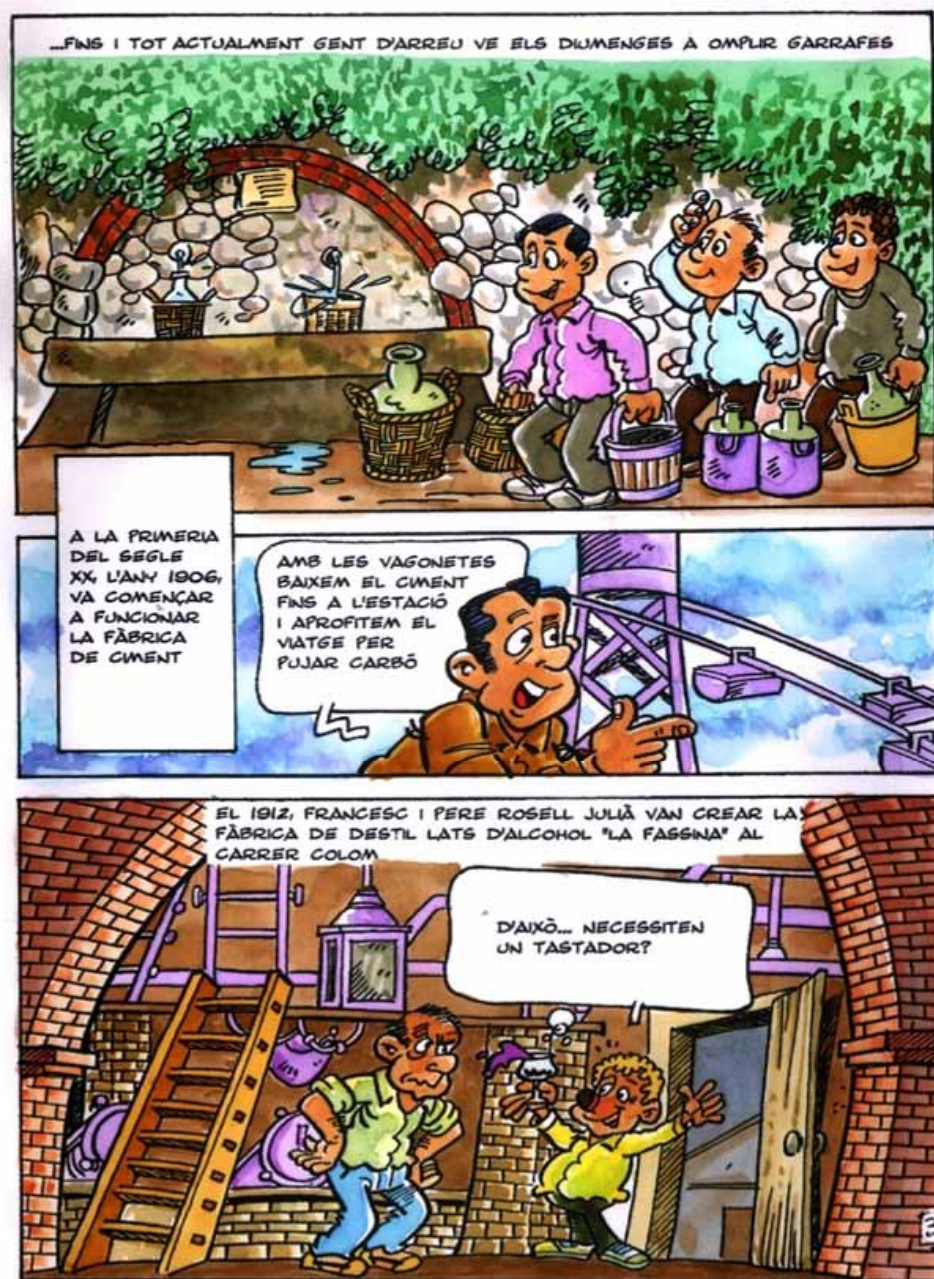
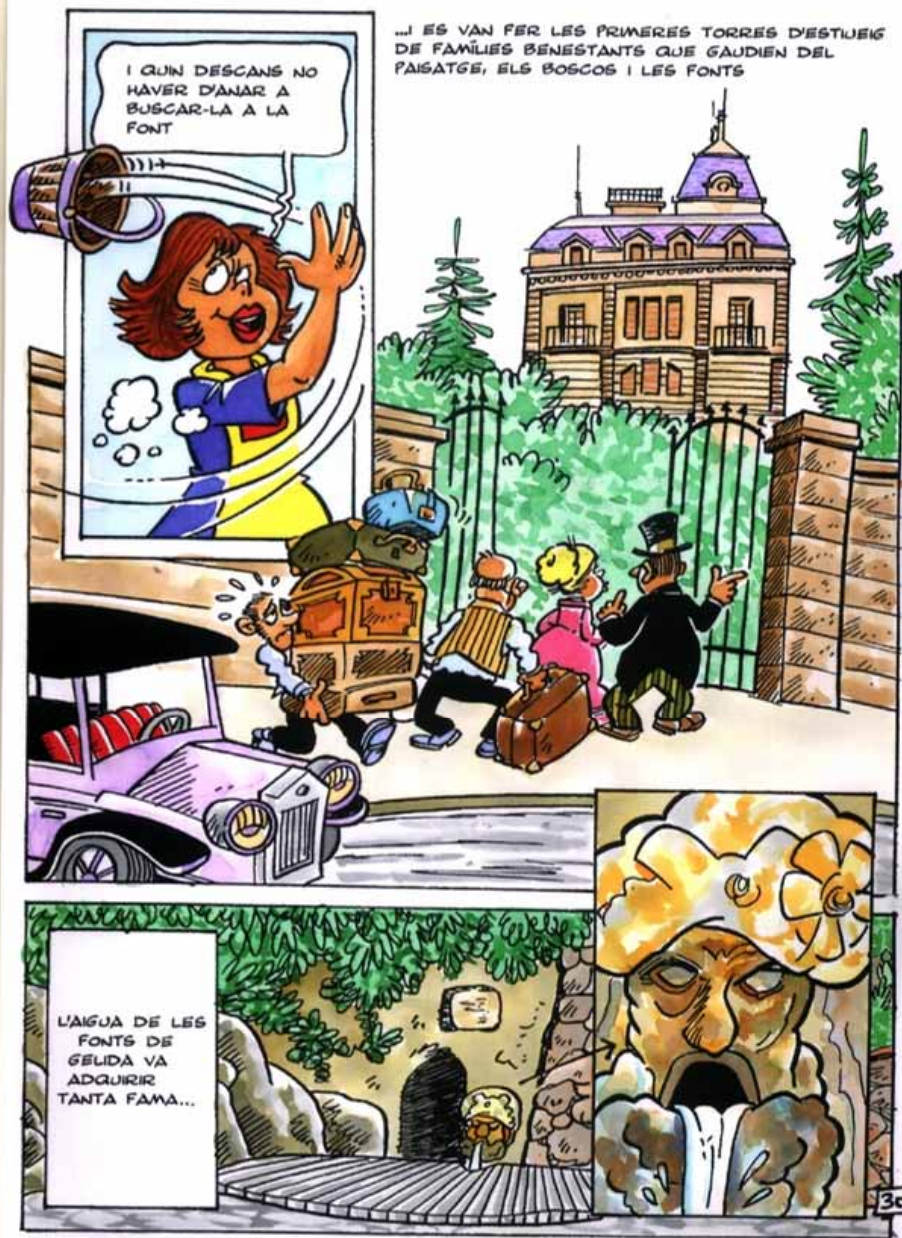
A FINALS DEL SEGLE XIX ES VAN CONSTRUIR UN SEGUIT DE CASES ALS CARRERS MAJOR, DE LA BARCELONETA, DE SANT LLUÍS...

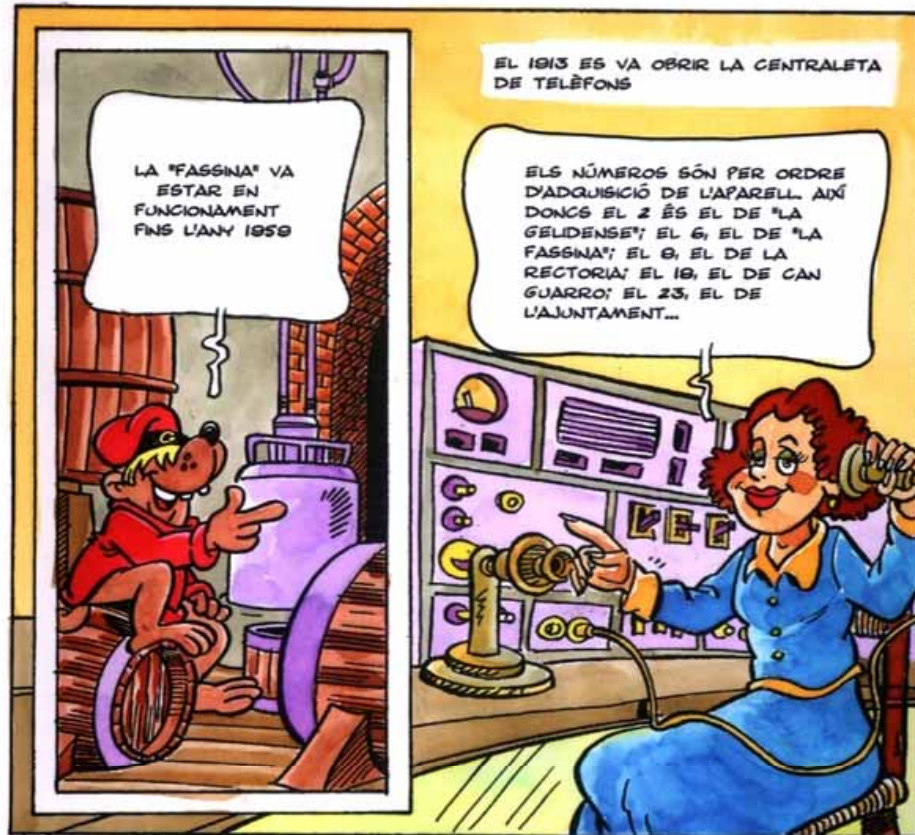
AIXÒ ESTÀ CREIXENT UNA BARBARITAT!

PROU QUE SÍ!

TAMBÉ ES VA PORTAR L'AIGUA POTABLE A LES CASES

QUIN LUXE, TU, OBRIR L'AIXETA I QUE SURTI AIGUA

DOS ANYS MÉS TARD, EL 1915, ES VA CONSTRUIR EL PONT DE LES CASES NOVES QUE UNIA GELIDA I SANT LLORENÇ D'HORTONS

32

33

DESPRÉS D'ACONSEGUIR ELS DINERS, MITJANÇANT ACCIONS I BONS, ES VAN COMENÇAR LES OBRES EL 23 D'ABRIL DE 1922 I ES VA INAUGURAR LI DE NOVEMBRE DE 1924

L'ENTRADA EN FUNCIONAMENT DEL FUNICULAR VA BENEFICIAR ESPECIALMENT ELS OBRERS DE LES FÀBRQUES CAN GUARRO (MOLÍ VELL) I LA GELIDENSE (MOLÍ NOU)

ABANS HAVÍEM DE MATINAR MOLT PERQUÈ FÈIEM EL TRAJECTE FINS LA FÀBRICA A PEU

EL FUNICULAR VA SER RÀPIDAMENT POPULAR I ES VA CONVERTIR EN UN DELS SIGNES D'IDENTITAT DE GELIDA, TANT ÉS AIXÍ QUE LA GENT EL VA BATEJAR COM: "EL FUNI"

VAIG A AGAFAR EL "FUNI"

PER ANAR A TREBALLAR?

34

MALGRAT AQUESTA POPULARITAT, A LA DÈCADA DELS VINTANTA VA ESTAR A PUNT DE DESAPAREIXER, FINS I TOT ES VA ENGEGAR UNA CAMPAÑA PER SALVAR-LO

PER SORT, NO VA DESAPAREIXER...

...I ARA CONTINUEM AMB LA HISTÒRIA

35

AL CASAL DEL MOLÍ VELL, LLUÍS GUARRO VA INAUGURAR EL 21 DE FEBRER DE 1921 UNA ESCOLA I UNA BIBLIOTECÀ

A L'ESCOLA HI PODRAN ASSISTIR ELS FILLS DELS TREBALLADORS DE CAN GUARRO

AQUESTA ESCOLA VA TANCAR EL 1931

PER AQUELLES DATES VAN SORTIR AL CARRER LES REVISTES DE CAIRE POLÍTIC: "FLAMA" I "ROCASAGNA"

36

EN EL CURS 1933-34 VA OBRIR LES PORTES UNA ALTRA ESCOLA: LA MÚTUA ESCOLAR GEUDENÇA. EN AQUEST CENTRE, GENT DE GEUDA I MOLTS ESTUJANTS HI PORTAVEN LES CRIATURES ELS MESOS D'ESTIU.

COM QUE LA MÚTUA ESCOLAR FA CLASSES AL MATÍ DURANT TOT EL MES DE JULIOL, APROFITO PER PORTAR ELS NENOS

QUINES VACANCES N'ESTAN DONANT

LA MÚTUA ESCOLAR GEUDENÇA VA TANCAR PORTES AMB EL COMENÇAMENT DE LA GUERRA CIVIL L'ANY 1936

COM EN TOTES LES GUERRES HI VAN HAVER MORTS, VINT-I-UN A GEUDA, MÉS ELS DEL FRONT I ELS DE LA POSTGUERRA. TAMBÉ VA PATIR MOLT EL PATRIMONI HISTÒRIC, COM A CONSEQÜÈNCIA DE L'ESCLAT DE LA GUERRA, MOLTS ESTUJANTS NO VAN TORNAR A CASA SEVA I ES VAN QUEDAR AL POBLE

ÉS EL QUE JO LI DIC A LA DONA, VAL MÉS QUE ENS QUEDEM AQUÍ

37

L'AJUNTAMENT DE GELIDA, IGUAL QUE ELS D'ALTRES POBLES DE CATALUNYA, VA EMETRE, L'ANY 1937, PAPER MONEDA PER UN IMPORT TOTAL DE 21.000 PESSETES

EL 1939 VA ACABAR LA GUERRA CIVIL I VAN COMENÇAR ELS ANYS GRISOS DE LA POSTGUERRA CARACTERITZATS PER LA FOR, LA GANA I LA MANCANÇA DE TOT TIPUS DE COSSES

DURANT AQUESTS ANYS DE POSTGUERRA ES VA PRODUIR UNA EXPANSIÓ URBANÍSTICA: CARRER ANOIA, PLAÇA DEL PI, ELS TARONGERS...

EN LA DÈCADA DELS QUARANTA
ES VA REEMPENDRE EL TÍPIC BALL
DE BASTONS

MALGRAT LA GRAN
TRADICIÓ DEL BALL I QUE
GELIDA VA ARRIBAR A
COMPTAR AMB TRES
COLLES DE BASTONERS, AL
FINAL DE LA GUERRA
NOMÉS VA SOBREVIVRE LA
COLLA VELLA (AGRUPACIÓ
DE BASTONERS)

L'ANY 1968, L'AJUNTAMENT
VA COMPRAR EL CASTELL I
VA FER OBRES DE
RESTAURACIÓ I
EXCAVACIONS

ACTUALMENT EL CASTELL ES POT VISITAR I ESTÀ
GESTIONAT PER L'AJUNTAMENT I L'ASSOCIACIÓ
D'AMICS DELS CASTELL DE GELIDA, ENTITAT
FUNDADA EL 1965

ASSOCIACIÓ
D'AMICS
DEL CASTELL
GELIDA

DURANT LA DÈCADA DELS SETANTA ES VA CONSTRUIR L'AUTOPISTA... L'ENTRADA EN DIRECCIÓ A BARCELONA LA VA PAGAR EL POBLE!

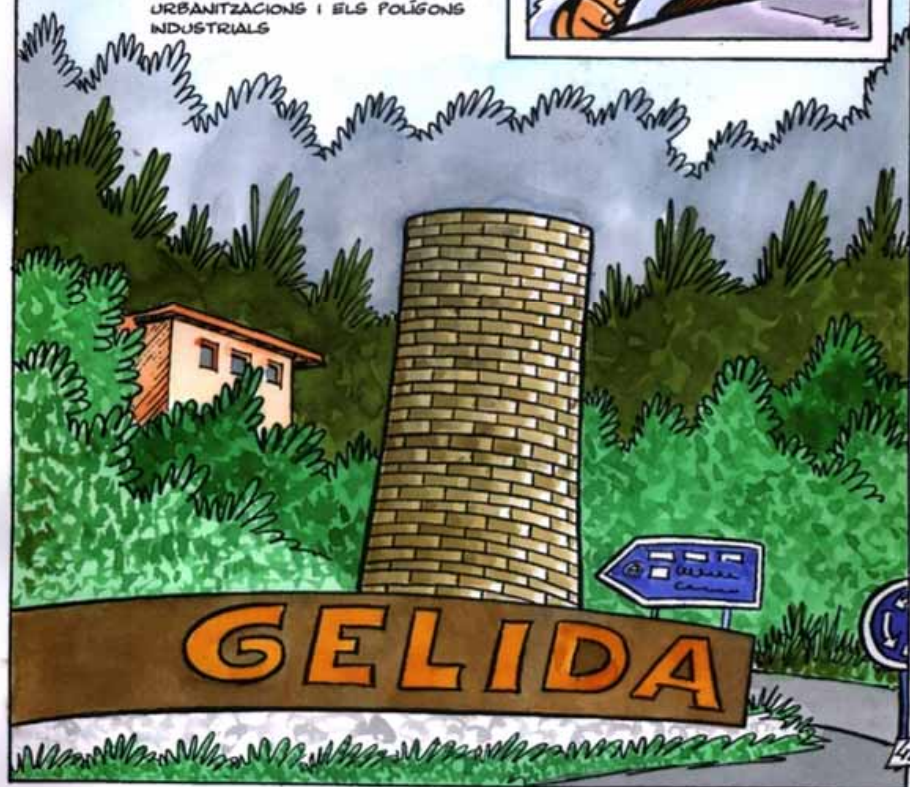
I AIXÍ, EVITAREM EMBUSSOS?

FINS EL PEATGE DE MARTORELL

...TAMBÉ CREIXEN EL POBLE, LES URBANITZACIONS I ELS POLÍGONS INDUSTRIALS

L'ANY 1981 GELIDA VA COMPTAR AMB UN NOU MITJÀ DE COMUNICACIÓ. EL 21 D'AGOST INICIAVA LES SEVES EMISSIONS RÀDIO GELIDA

EL DIA 15 DE MAIG DE 2004 ES VA INAUGURAR EL NOU EDIFICI DE L'AJUNTAMENT, SITUAT ON ABANS HI HAVIA L'ALTRE. I EN EL MES DE SETEMBRE, EL NOU INSTITUT

